

ABONAMENTUL.

Un an 120 cor. (60 lei)

1/2 an 60 " (30 lei)

1/4 an 30 " (15 lei)

O lună 10 " (5 lei)

Un nr. 50 fil. (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir germond:
odată C. 1.50 a doua
și a treia oară C. 1.20

Manuscrite sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII” Blaj.

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

Svârcoliri

neputincioase mai încearcă să amăgească lumea, și să învie din morți, un cadavru...

Îți vine în minte acel sultan, a cărui moarte s'a tăi-nuit, ca să nu influențeze moralul luptătorilor. Aceștia au cerut să-l vadă. Sfetnicii au îmbrăcat atunci cadavrul, l'au pus pe tron, și soldații au defilat pe dinainte-i în credința, că sultanul n'a murit încă.

Tot astfel gazetele ungurești și intelectualii lor, se amăgesc împrumutat și amăgesc și pe alții cu himera, că vechiul sistem de guvernare n'a murit încă, ci doarme numai...

Știe toată lumea, că România a primit tot teritoriul, ce-i competă etnograficește din Ardeal, rămânând sub discuție abia o parte neînsemnată din sudul Torontalului.

Ungurii nu o știu asta? Se poate?

Dar atunci pentru ce mai îmbată lumea cu apă rece?

De unde se mai amăgesc cu nădejdi, pe cari de mult le-a spulberat, suflarea vigoasă a vremilor schimbate?

În Cluj de pildă, se știe cum foștii profesori universitari și alți intelectuali, au de gând, să proclame autonomia orașului, având acesta majoritate ungurească.

Iată, cum mentalitatea foștilor eghemoni de ieri, rămâne, în mod fatal, tardivă și ridiculă. Fiind doar vorbă de majoritatea adeverată, este a se considera jurul Clujului, și nu orașul. Apoi cât pentru majoritatea din oraș, știe toată

lumea, că aceasta e artificială și nestatornică. Jumătatea orașelor o alcătuiește funcționăria. Câți din ei vor mai fi în Cluj, să zicem, peste o lună de zile, mai ales cei-ce n'au depus jurământul? Și, peste zece ani, câți funcționari unguri vor mai fi în Cluj? Și acei cari vor fi atunci, vor mai reclama oare autonomie ungurească pentru fosta metropolă a șovinismului ardelean? Și zidirile culturale din Cluj, sunt ridicate cu bani de ai orașului, încât acesta să și-le poată reclama? Nu le-a zidit statul maghiar? Mai există această fantomă?

Nu se află nici un om cu judecată, în această masă de smintiți?

Să fie narcoticul șovinismului atât de dezastruos, încât celor îmbibați de el, să nu le revină judecata limpede, nici dacă le aștei prăpastia, ce stă deschisă la picioarele lor?

Al. Ciura.

Bolșevicii ruși propun României pacea. Biroul presei române află din Chișinău: »O delegație bolșevică s'a prezentat comandantului frontului român de pe Nistru, pentru a-i propune, în numele lui Lenin, să încheie o pace onorabilă. Românii ar câpăta Basarabia, cu condiția să interzică intrarea în țară ukrainenilor și partizanilor lui Colceag.

Germania a ratificat pacea. Adunarea din Weimar a ratificat cu 208 voturi contra 115 tratatul dela Versailles Von Renner a remis la Versailles notificarea oficială a ratificării.

DECLARAȚIILE

DOMNULUI IULIU MANIU.

De ce nu putem primi tratatul de pace. — „Solidarizarea națiunii”.

Președintele Consiliului Dirigent a făcut interesante declarații ziaristilor din capitală. Iată în scurt ce crede dl Maniu despre situația politică, crez, este totodată și al nostru al tuturor, al Ardealului întreg:

Chestia Banatului.

A arătat mai întâi nedreptatea ce ni-se face luându-ni-se jumătate din Banat, adică întreg comitatul Torontal, jumătate din Timiș și chiar un colț din Caraș-Severin, fără să se ție cont, nici de tratatul din 1916, nici de sacrificiile noastre, nici de principiile wilsoniene de oarece nu s'a admis plebiscitul nici pentru Banatul întreg și nici pentru partea litigioasă.

În această chestie stăm pe punctul integrității revendicărilor noastre, așa cum sunt consfințite prin tratatul de alianță din 1916.

Suveranitatea Statului Român.

În cuvinte calde, izvorite din convingeri întemeiate vorbește despre uriașa nedreptate ce ni se face prin „protecția minorităților”. Veacuri grele am luptat tocmai pentru câștigarea și păstrarea suveranității statului român. Și acest drept seump plătit ni-se știrbește greu atunci, când minoritățile naționale se pun sub controlul marilor puteri — nici măcar sub acela al Ligei Națiunilor, fără ca să se determine măcar marginile acestui control, căci se vorbește simplu de „drepturile, cari se vor statornici în viitor”.

„Nu este vorba că România Mare n'ar vrea să respecte drepturile naționale și confesionale. Acest lucru nu s'ar putea. Toate populațiile și confesiunile din România Mare trebuie să aibă drepturi egale, lucru pe care noi l'am decretat la Alba-Iulia

fără amestecul nimănui, ba chiar fără știrea nimănui, numai din simț politic și din sentimentul de dreptate și frăție a popoarelor.

Nime nu va dubita, că România Mare și mai ales noi ardelenii n'am putea măcar intenționa să facem să sufere naționalitățile. Noi am fost oprimați și știm din experiență ce înseamnă pentru un stat să aibă naționalități nemulțumite.

Chiar și evreii — asupra cărora se insistă în chip deosebit, (se vede, că „protecția minorităților” e protecția „evreilor”) — au la noi drepturi egale, ceea ce ar fi bine să confirme și ei.

Minoritățile noastre nu au lipsă de protecția străină, care ar produce multe turburări interne și ușor s'ar putea folosi contra noastră spre a servi interese străine.

Clausele economice,

cari privesc drepturile de tranșit și politică vamală ne pun le discreția puterilor din afară. Putem fi puși în imposibilitatea de-a ne crea o industrie națională și un comerț, care să pună în valoare rezultatele economiei naționale”.

Clause financiare.

De asemenea prin clauzele financiare, deosebit de grele, trebuie să luăm partea noastră nu numai la datoriile fostei monarhii până la 1913 ci și din datoriile de războiu, — cari s'au făcut și eu dările furnizate de noi.

Situațiunea este extrem de grea și cine ar semna stipulațiunile ce ni-se prezintă, ar semna un lucru, care nu ar avea urmări imediate, ci peste 20—30 de ani s'ar învedera dezastrul vieții noastre economice și financiare.

Cred, a adăugat dl Maniu, că e greșit a se socoti, că condițiunile tratatului sunt numai neplăcute și că în definitiv, cu oarecare bunăvoință, ele ar fi suportabile.

Cei de făcut.

„Nu vedem, a adăugat dl Maniu, că proiectul de tratat nu se poate schimba. Nu e încă nimic definitiv. Dacă națiunea română întreagă se va solidariza întru apărarea energică și susținută a intereselor sale superioare și permanente, am credința tare că putem ajunge ca cuvântul nostru să fie ascultat. Să arătăm hotărât că condițiile ce ni se pun nu sunt acceptabile.

Această solidarizare s'ar face printr'un instrument politic ce l'ar reprezenta un guvern național format din toate partidele din regat și provinciile alipite presidat de un bărbat de stat din vechiul Regat, în jurul cărui guvern s'ar grupa toate provinciile alipite, toată națiunea română unită. Afacerea e într'o stare destul de înaintată, însă nu atât de înaintată încât să nu se poată găsi o soluțiune, care să împace toate interesele.

Subscriem ori nu?

Nesubscrierea tratatului neapărat că ar implica o politică de rezistență, care nu e un pat de roză, ci un drum spinos și ar fi împreună cu multe neplăceri, — dar trebuie să avem în vedere numai rezultatele pentru țară.

Subscrierea tratatului ar fi mai comodă, dar rezultatele s'ar vedea în 20—30 de ani. Actele mari, hotărâtoare pentru dezvoltarea unei țări, nu trebuie judecate prin prisma unui oportunism momentan, ci din perspectiva istoriei, având în vedere conștiințele de mai târziu.

Nădejdiile Germaniei în bolșevism. Ziarul „Morning Post” reproduce următorul ordin confidențial:

Ministerul de Războiu Prusian Nr. 1972, confidențial Berlin, 20 Aprilie 1919. Ministerul de războiu, de acord cu ministerul de externe, vă ordonă să alegeți dintre soldați, ale căror nume au fost supuse înaltului comandament, oameni absolut siguri, cunoscând franceza și engleza. Ar fi bine să alegeți germani, cari au trăit în străinătate înainte de războiu. Ei vor urma cursuri și lecții organizate de ministerul de războiu despre obiectele și planurile bolșevismului și vor fi menși să facă propagandă bolșevistă în Franța și Anglia.

Oamenii aceștia vor fi provăzuți cu fonduri destule și asigurați contra oricărui accident.

Capitan Beusche.
pentru șeful secției.

Aplicarea planului de învățământ.

Dăscălimea română din fosta Ungarie are bărbați destoinici și dornici de muncă. Planul de învățământ pentru școlile primare îl vor rezolvi în mod corespunzător, în privința aceasta putem fi liniștiți. Să ne dăm seamă însă de greutățile ce va întâmpina aplicarea lui.

Dacă am avea la școlile noastre primare destui învățători cvalificați și conștiențioși, aplicarea cu succes a planului de învățământ s'ar rezolva ușor. Vedem cu toții însă, că în timpul din urmă învățătorii s'au împuținat, unii au căzut pe câmpul de luptă, alții disgustați și îngroziți de vitregimea timpului dinainte de războiu și-au ales alte cariere spre a se putea forici. Golul acesta, după cum să prevede, va fi completat cu preoți, învățători penzionați, cursioniști etc. Astfel în anul venitor la școlile primare vom avea vre-o 6—7 speții de învățători, cu pregătiri diferite, cari pe lângă diferite metode și mijloace și pe multe căi vor nizi spre scopul deșept. De sine se înțelege, că pregătirile diverse ale învățătorilor vor fi o piedecă însemnată a progresului general și vor da mult lucru revizorilor școlari. Pregătirea la fel a învățătorimei, în interesul cauzei va fi problema de căpetenie a viitorului apropiat.

Școlarizarea pruncilor obligați — cu deosebire la sate — va trebui să fie mai riguroasă. Senatele școlare, primăriile satești cu și fără cauză au absolvat pe mulți dela obligamentul de a cerceta școala. În jurul listelor de absenții școlare s'am ivit în multe părți, cazuri, că învățătorul diligent îi puna pe neglijenți în listă, directorul îi absolvea dela pedeapsă, ori nici nu o da primăriei spre executare, sau obiar primăria fără a o rezolva o arunca la o parte. Neinteresarea și nepăsarea multora dintre acești factori a fost cauza, că nici poporul nu a privit de serioasă chestia școlarizării și în multe părți susținea, că numai învățătorul din răutate le face bucluc, ceilalți îi vreau binele. Așa au rămas de astăzi avem mare număr de analfabeți. Fără șovăire însă trebuie să recunoaștem, că și între învățători, ca și în alte branșe sunt în unele locuri și de aceia, cari nu-și dau seama de datorințele lor și ar trebui să se gândească mai mult de școală, decât de daraverile lor proprii.

Chestia școlarizării trebuie regulată, cauzele împiedecătoare

trebuie delăturate și îndreptate cu toată asprimea, altcum nu va putea înainta învățământul primar.

În trecut dela învățătoria confesională toți au așteptat muncă desinteresată în scopul progresului general. În proporție cu munca lui însă răsplată a fost puțină. Plata lui mică scoasă din repartiție de pe popor, mai totdeauna cu ajutorul administrației politice, la fiecare rată de plată să răsbolia tot satul. Pe cât se ridica prin munca lui, pe atâta se făcea de odios înaintea celor cari trebuia să-l sprijinească și să-l plătească regulat.

Când împins de lipsuri a cetezat a cere îmbunătățirea sortii lui, sau a fost silit să apeleze la forurile administrative pentru incassarea restanțelor de salar, nu arareori a fost timbrat de ai noștri de — trădător de ueam. Cei conștiențioși nu au putut să se ocupe și cu lucrarea pământului și astfel trebuind să se susțină cu familiile lor numai din micuțul lor salar, dacă au fost plătiți și neregulat, mulți au ajuns în cea mai mare mizerie. Pretinderea salarului și înzistința pentru incassarea aeluia în multe locuri a fost isvorul neînțelegerilor și pe urmă a cercetărilor disciplinare. Din acestea s'a născut în unii învățători indiferentismul față de cauza comună și disgustarea de cariera lor. Învățătoria confesională română, se poate afirma, că a fost organul vieții naționale bisericești și soțiale.

Salarizarea învățătorimei române în măsura și modul de până acuma, a dat anză la multe neplăceri și grijă în detrimentul învățământului. În privința aceasta soarta învățătorimei trebuie ameliorată în mod demn de poziția ei, conform timpului în care trăim.

Pe lângă delăturarea acestor impedimente din calea progresului, ar fi de dorit a se introduce și unele reforme în viața școlară, cu scop de a însufleți și îndemna spre emulare pe învățătorii aplicați la școlile primare, cum fac alte neamuri și cum e în uz la alte branșe.

În societatea omenească în toate branșele, nizuințelor spre înaintare se dă recunoștință și prin aceasta imbold spre emulațiune. La noi, pentru învățătoria confesională română, în scopul acesta nu s'a făcut altceva decât doar — regulamente disciplinare.

Acestea ar fi, după modesta mea părere, cauzele, cari pot influența mult aplicarea cu succes a planului de învățământ în școlile primare.

Gavril Hordoan.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Alegerile generale pentru Constituantă.

Am anunțat în nrul trecut al ziarului nostru, că alegerile pentru constituantă se vor ține în Septembrie. Dăm acum textul decretului publicat de „Monitorul oficial”.

Ferdinand I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României.

La toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului președintelui consiliului Nostru de miniștri sub No 25.764 din 1919.

Văzând și jurnalul consiliului de miniștri cu No. 1434 din 8 Iulie 1919.

Am decretat și decretăm:

Art. I. — Decretul Nostru cu No. 1718 din 2 Mai 1919 se modifică precum urmează:

Alegerile pentru cameră

a) Corpul electoral al tuturor cetățenilor români majori din teritoriul vechiu al regatului, din Basarabia, Bucovina, Transilvania, Banat și ținuturile din Ungaria, cari s'au unit cu regatul și se găsesc de fapt sub suveranitatea Statului român, este convocat în zilele de 15, 16 și 17 Septembrie 1919. pentru a alege pe circumscripții electorale, prin vot universal, egal, direct, obligator și secret, un număr de deputați proporțional cu populația și anume: un deputat la fiecare număr de 30.000 locuitori și la fiecare fracțiune suplimentară superioară numărului de 20.000 locuitori.

Alegerile pentru senat

b) Corpul electoral al tuturor cetățenilor români în vârstă de 40 ani impliniți din vechiul teritoriu al regatului, din Basarabia, Bucovina, Transilvania, Banat și ținuturile din Ungaria, cari s'au unit cu regatul și se găsesc de fapt sub suveranitatea Statului român, este convocat în zilele de 20 și 21 Septemvrie 1919, pentru a alege, pe circumscripții electorale prin vot egal, direct, obligator și secret, un număr de senatori, proporțional cu populația și a-nume; un senator de fiecare număr de 70.000 locuitori și de fiecare fracțiune suplimentară superioară numărul de 47.000 locuitori.

Corpul electoral din teritoriul vechiu al regatului va cuprinde pentru alegerea senatorilor și pe cetățenii sub vârsta de 40 ani, cari, în vechiul sistem electoral, se găseau înscrși ca alegători în listele definitive dela 1 Ianuarie 1916 pentru colegiul I și al II-lea de Senat.

Alegerile Colegiilor Univesitare

c) Profesorii și agregatii titulari ai Universităților din București, Cluj, Cernăuți și Iași sunt convocați, în ziua de 22 Septemvrie 1919, pentru a alege, din sânul lor, la Universitatea respectivă, câte un senator.

Art. II. — Alegerile pentru teritoriul vechiu al regatului și pentru Basarabia se vor face potrivit dispozițiilor decretului-lege electoral cu No. 3402 din 14 Noemvrie 1918 și modificărilor ulterioare ce a primit prin decretele-legi cu No. 3675 din 13 Decemvrie 1918, 1040 din 4 Martie 1919 și 2087 din 2 Iunie 1919; iar alegerile pentru Bucovina, Transilvania, Banat și ținuturile din Ungaria, cari s'au unit cu regatul și se găsesc de fapt sub suveranitatea Statului român, potrivit decretelor-legi ce se vor promulga ulterior.

Art. III. — Alegerile pentru teritorii făcute, în regat și Basarabia, în vederea termenelor din decretele de convocare cu No. 3272 din 5 Noemvrie 1918, 3674 din 13 Decemvrie 1918, 777 din 18 Februarie 1919 și 1.718 din 2 Mai 1919 rămân valabile.

Termenele prevăzute în decretul-lege cu No. 3402 din 14 Noemvrie 1918, cu modificările ce i s'au adus prin decretele-legi cu No. 3675 din 13 Decemvrie 1919, 1.040 din 4 Martie 1919 și 2.087 din 2 Iunie 1919, se va socoti față de data alegerilor stabilite prin prezentul decret.

Art. IV. — Nouile Adunări legislative constituante sunt con-

vocate în București, în sesiune extraordinară în ziua de 6 Octomvrie 1919.

Art. V. — Președintele consiliului Nostru de miniștri este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 8 Iulie 1919.

FERDINAND

Președintele consiliului de miniștri.

Ion I. C. Brătianu

SITUATIA.

Concesii Austriei. — Nouă graniță cehoslovacă. — Frontierele Bulgariei. — Germania a ratificat pacea.

Consiliul suprem interaliat, cu o mulțime de comisii și sub-comisii asudă la

Impărțirea Austriei mai tare decât noi la „impărțirea pământului“ producând continue „incidente“ între aliați. La propunerea dlui Tardieu, consiliul a fixat o nouă frontieră între

Austria și Cehoslòvacia în favorul acesteia. S'au făcut rectificări în regiunea Gmunde și Fledoberg, acordându-li-se și un cap de pod la sud de Dunăre în fața Petersburgului.

Austria în schimb va fi compensată în dauna Ungariei, în ținut dintre Dunăre și frontiera Jugo-slavă. Austria de altfel a *obținut și concesii economice* însemnate. I-s'a pus în vedere și *primirea în Liga Națiunilor* îndată după ratificarea păcii. Tot atâtea lucruri, cari vreau să împedecă tendințele de unire ale Austriei cu Germania.

Frontierele Bulgariei

încă se studiază cu zor, delegații bulgari fiind chemați la Enghien lângă Paris pe 25 Iulie. S'a statorit deja în mod „*aproape definitiv*“ granița din-

Conferența de pace

și sfarmă capul mult, să aflu un mod oarecare, prin care să pună capet războaielor în viitor. E aceasta o chestiune de cel mai mare interes, pentru că dacă nu va fi deslegată bine, atunci pacea, care se va face la Paris și dorită de atâtea popoare, va fi de o durată foarte scurtă.

Wilson credea, că cele 14 puncte faimoase ale lui vor fi în fericita poziție de a aduce pace și bunăînțelegere între popoarele turburate. Însă conferența păcii atâtă a talmăcit și

— *Salariile preoților. Din izvor competent aflăm cu bucurie vestea, că Consiliul Dirigent, având în vedere greutățile cu cari luptă preoțimea, a hotărât îmbunătățirea potrivită a salariilor. Deocamdată s'a decis, ca salariile (congrua) să se numere în Lei, (atâția Lei; câte coroane), adevărat ridicarea la dublu. — Salutăm călduros intențiile bune al C. D.*

spre Dobrogea și Sârbia, fără să se indice linia, care ne va aduce — probabil — o nouă surpriză precum ne-a adus și în

Bucovina

unde revendicările noastre sufer o știrbire însemnată în regiunea *Vișniței*.

Situația Italiei

încă nu e limpezită. Neîndreptățirea a crescut și din motivul că nu a fost cuprinsă în alianța anglo-franco-americană. La întrebarea, când se va serba semnarea păcii în Italia, „*La Nazione*“ răspunde: *„Tunul nu va mai bubui în Italia atunci, când Fiume și Dalmația vor fi ale italienilor.“*

Adunarea națională dela Weimar

a ratificat cu 208 voturi contra 115 tratatul dela Versailles precum și protocolul și acordul special relativ la ocuparea marelui stâng al Rinului, ceea ce s'a și adus deja la cunoștința Conferenței. Presa germană în parte se împacă cu situația, cerând politiceii germane să rupă cu trecutul, ceea ce judecând după numărul voturilor date *contra* ratificării, va fi c'am greu.

răstălmăcit acele puncte, cât azi abia doar ca și o umbră le mai poți găsi în hotărârile conferenței. Să nu amintim decât „*libera dispunere a națiunilor*“. Cum a fost la Wilson și cum e azi? Nu e nevoie de o explicare amănunțită!

Cum punctele lui Wilson au eșuat conferența de pace a căutat alt mod pentru asigurarea păcii: *liga națiunilor*.

Nu avem de gând să analizăm și să apreciem această hotărâre a conferenței, dar ne luăm îndrăzneala să ne dăm părerea, că nici aceasta ligă,

ori de cine să fie făcută, nu va fi capabilă să pună capet războaielor în viitor.

Compusă din națiuni și totuși delăturând unele națiuni, cari poate ar avea cel mai mare interes să fie în acea ligă, ea nu va fi în stare să împace eventualele diferențe între popoare. O va putea-o face aceasta o vreme oarecare, cât timp vor fi slăbite încă puterile unor țări, dar îndată ce vor apuca la nițică putere, liga națiunilor va fi o instituție, care va avea foarte puțin rost și foarte mic rol.

Interesele vitale pe de o parte, iar de alta interesele vătămăte ale unor popoare, vor cere și și vor impune chiar, ca în momentul potrivit, — trecând peste voia ligei, — acele popoare să-și caute dreptate și rezolvire prin sine însăși. Atunci apoi va urma acelaș cataclism, acelaș războiu, poate chiar mai grozav, ca și în trecut.

Nu punctele lui Wilson, nici liga națiunilor sunt chemate să sădească buna înțelegere între neamuri, câtă vreme principiul moralei creștine: „*Să iubești pe deaproapele tău*, ca pe tine însuși“ nu va fi respectat și tradus în fapte, să vie orice cap luminat și orice ligă să încerce susținerea păcii, nu o va putea face. Principiul acesta să fie impus fiecărui om și fiecărei țări, atunci am avea norocul să trăim vremile acele, în cari s'a pus capet odată pentru totdeauna războaielor. Am putea atunci să nimicim tunurile de orice calibru, am putea să sfărâmăm tankurile, de vreme ce am avea cea mai puternică armă, cel mai grozav tanc, care este principiul religiei creștine: „*Să iubești pe deaproapele tău...*“

L. Ghergariu

Petre Carp.

A murit într'un timp, când adevărata lui valoare morală cu greu poate fi judecată obiectiv. Eșecul germanofilismului trăește încă prea viu în suflete, decât să nu arunce o umbră și asupra activității de politică internă alui Petre Carp și peste omul mort. Măcară nu politica externă i-a fost forța. A început cu ea, pentru că apoi o jumătate de veac să trăiască pentru problemele interne ale țării. — Oricum ar fi judecat însă astăzi, nime nu neagă, că a fost o *personalitate morală*, un caracter integru și mai ales *un om*. Om original, cu părerile lui și gesturile lui. Om de spirit, căruia îi plăcea „*frumșetea gestului*“. Cu un gest, cu o vorbă spusă la timp lămură o situație. Așa se explică faptul, că

despre el circulă mai multe anecdote decât despre alți bărbați politici. Dăm, după „Isbânda“ unele, caracteristice pentru omul P. Carp și pentru stările din România veche.

Lui Carp nu-i plăcea demagogia, sub nici o formă. Era contra oratoriei cu tremolo. Odată, fiind ministru, a trebuit să asculte un vehement rechizitor pe care, dela tribuna camerei, i-l făcea defunctul G. D. Pallade, anul din cei mai vajnici luptători ai opoziției liberale.

Pallade se lansase într-o perorație care, în mintea lui, trebuia să fie nimicitoare. Carp, se apropiase de tribună, părând extrem de atent. Dar tocmai când oratorul era gata să lanseze finalul nimicitor, Carp scoate o țigară și, liniștit îl întrerupe:

— D-le Pallade, n'ai un chibrit?

Faptul, că P. Carp si-a putut permite acest „gest“, și mai ales aplauzele, cari l-au subliniat, zugrăvesc perfect ficțiunea noastră parlamentară.

Altă dată, în Senat, interpela Gh. Mărzescu, tatăl actualului ministru. Interpelatorul vrând să arate cât de tiranic e guvernul, spune:

— Dacă un funcționar și-ar permite să voteze contra guvernului...

— L-ași da afară! Intrerupe Carp, tăindu-i efectul.

Carp nu s'a ocupat niciodată de alegeri, nu și-a cultivat alegătorii, dar primea în totdeauna să fie ales, indiferent prin ce mijloace. Această grijă trebuia s'o aibă partizanii și... adversarii: când era în opoziție îl alegea guvernul. Odată, după o alegere, cetățenii au venit la locuința lui, să-l aclame. Carp stătea în casă, indiferent. Văzând, că uralele nu mai facează Carp a ieșit în balcon și a ținut acest simplu discurs:

— Nu vă mai rățoiți atâta, că nu m'ați ales voi; m'a ales prefectul!

Până acum câți-va ani nu s'a pomenit ca P. Carp să acorde un interview unui ziar românesc. În schimb primea foarte bine pe toți ziaristii străini.

Intr'un rând, confratele nostru Panait Macri s'a încumetat să-l aducă pe calea cea bună. Prezentându-se la locuința lui, a spus de-a dreptul, că vrea să-l intervievez.

— Ce vrei să ști? îl întreabă Carp cu bunățate.

— Doresc să-mi spune-ți cum vedeți actuala situație politică.

— Dar d-ta cum o vezi?

— Eu cred cutare și cutare, răspunde Macri.

— De ce așa?

Macri dă o serie de explicații, Carp îi mai pune o serie de întrebări, la cari Macri răspunde foarte grav.

La un moment dat, Carp se pleacă foarte ceremonios:

— Vă mulțumesc d-le Macri, pentru lămuririle pe cari a-ți binevoit să mi-le dați.

Și părăsește odaia, Macri, n'a putut decât să-l imite — și a plecat furios.

După un an de zile, alt confrate d. Al. F. Mihail, a repetat încercarea. Dar s'a dus pregătit. La replica lui Carp „dar d-ta cum o vezi?“ Mihail a răspuns:

— Părerile mele le puteți citi

în gazetă; eu am venit să le aflu pe ale d-v. care n'aveți mijlocul să le faceți cunoscute.

Mihail a obținut interviewul,

Carp n'avea purtarea asta numai cu cei mai mici decât el. Se știu multe replici îndrăznețe pe cari le-a dat regelui Carol.

Pe când era ministru de externe în guvernul Theodor Rosetti, a rostit un discurs prin care străbătea oarecare neprietinie față de Rusia. Ministrul Rusiei, vizitându-l, îl întreabă:

— Dar ce ai contra Rusiei? În definitiv ce vrei?

— Basarabia! răspunde Carp scurt și hotărât, așezându-și monoculul, cum făcea în totdeauna când dădea o lovitură.

Informațiuni.

— *Trupa Manolescu a jucat Duminecă seara: »Moartea civilă«, cu un succes extraordinar. — Raport special urmează. — Luni seara va fi: Grîngoire și Portofoliul.*

— **DI Dr. Grigorie Pop**, harnicul secretar al P. S. Ep. Radu, a fost numit *consilier de secție* la resortul Cultor secția bisericii catolice. Felicitări!

— **La Arad** decurge instalarea autorităților românești. Cei mai mulți funcționari refuză depunerea jurământului, ba mulți nu subscriu nici angajamentul de fidelitate.

„**Le Matin**“ află din New-York, că președintele Wilson în zilele acestea va depune tratatul de pace pe biroul Senatului, deschizând în aceeași zi desbaterele pentru ratificare.

— **Comerțul între Germania și Statele Unite** a fost reluat. Primele vapoare încărcate cu mărfuri pentru Germania au părăsit deja porturile americane.

— **Comunicat oficial din Praga** anunță, că Ungurii au evacuat întreg teritoriul slovac. Bandele maghiare la retragere au pustiit totul, săvârșind cele mai sălbătice acte de cruzime. Trupele cehoslovace sunt primite pretutindeni cu mare însuflețire.

— **Locomotive Company Kingston** din Canada e aplicată a furniza României un stoc de 800 locomotive în condițiuni de funcționare. Tratatul e curg.

— **Procesul fălmosului dr. Ștefan Apáthy**. La 16 Iulie 1919 se va judeca, în localul palatului de Justiție, sala Curții cu juri, procesul acuzatului dr. Ștefan Apáthy, profesor universitar și fost comisar suprem al Ungariei de răsărit.

Acuzarea va fi ținută de dl căpitan Donor Munteanu, comisar regal special. Grefier dl lt Alex. Rozin dela Curtea Marțială a Comandamentului trupelor din Transilvania.

Drul Ștefan Apáthy va fi apărut de dl avocat Constantin Bucșan.

— **Rusia se va reintregi?** Generalul Hoffman a declarat următoarele reprezentantului ziarului londonez „Daily Mall“:

Rusia nu poate rămânea pe viitor îmbucătățită și mai curând sau mai târziu se va uni din nou. Ucraina și celelalte state rusești, cari trăiesc astăzi independente, nu sunt decât un fel de început al reunirii. Ucraina nu este nici decum rezultatul voinței populațiunii ci este creațiunea mea. Scopul păcii separate pe care am încheiat-o cu Ucraina a fost pe de o parte ca să înlesnim alimentarea Germaniei, iar pe de altă parte, ca să îndemne Austria la perseverare. (Ag. Dacia).

— **Lista noului guvern unguresc**: președinte Alexandru Docsak, comisar pentru război Szántó, pentru externe Bela Kun, pentru justiție Ágoston Péter, pentru ocrotiri sociale Guth, pentru instrucția publică Pogány, pentru consiliul economic popular cu rangul de comisari populari Eugen Varga, George Nistor, Lengyel și Bajak. Cu fostul guvern a căzut dela conducerea armatei bolșeviste și Böhm Vilmos.

— **Silezia superioară** va fi ocupată de trupele americane.

— **La cererea** formulată de Austria, ca să fie admisă în Liga Națiunilor, aliații i-au răspuns, că de felul cum va executa tratatul de pace va deprinde dacă ea va fi primită sau nu în Ligă.

— **D. Lansing**, secretar de sta- va părăsi probabil Parisul, Joi seara.

D-sa va fi înlocuit ca prim delegat american de d. Polk, subsecretar de stat.

Bibliografie.

A apărut:

Nr. 20 al escelentei reviste săptămânale *Insemnări Literare* redactată de Mihail Sadoveanu și G. Topârceanu.

Nr. 11—12 a revistei opiniei publice de sub conducerea unui comitet *Politica Nouă*.

Nr. 5—6 al revistei lunare de sub direcțiunea dlor: Dr. I. N. Angelescu, Alexandru Cusin, Dr. G. N. Leon. *Analele statistice și economice* și

Nr. 11 al revistei de polemică politico-literară: *»Hiena«* redactată de D-nii Pamfil Șeicaru și Cezar Petrescu, cu un bogat sumar.

Nr. 11 al revistei literare: *»Lucașfârul«* cu un bogat și variat cuprins literar și artistic.

A apărut în editura *»Librăria Școalelor«* C. Stetea, București: *»Visuri împlinite«*, poezii de P. Dulfu. Prețul 2.— De vânzare la principalele librării din capitală și provincie.

Nr. 24/1919

Provocare

Senatul școlar gr.-cat din comuna Sinteș provoacă pe învățătorul *Ioan Costan*, ca până în 30 Iulie 1919 să își ocupe postul de cantor-învățător căci din contră postul se va declara vacant iar la salariul cantoral-învățătoresc nu poate conta.

Dat din ședința sen. școlar la 29 Iunie 1919.

Mihail Ciul,
prezident.

Nicolau Fălcușian,
(69) 2—3. notar.

AVIZ.

De vânzare în Blaj o casă nouă, solidă, cu 6 odăi și toate superedificatele necesare.

Informații la ziarul nostru.
(68) 3—3

Numărul cenzurat de: AUGUSTIN POPA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.